



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

Р І Ш Е Н Н Я

щодо звіту Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя за період роботи шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання (лютий – липень 2017 року)

Розглянувши на своєму засіданні 3 жовтня 2017 року (протокол № 63) відповідно до статей 13, 53 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» питання про звіт Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя за період роботи шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання (лютий – липень 2017 року), Комітет вирішив:

Затвердити звіт Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя за період роботи шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання (лютий – липень 2017 року).

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ

Додаток до Рішення Комітету
Верховної Ради України з питань
правової політики та правосуддя
від 3 жовтня 2017 року
(протокол № 63)

ЗВІТ
Комітету Верховної Ради України
з питань правової політики та правосуддя
за період роботи шостої сесії
Верховної Ради України восьмого скликання
(лютий – липень 2017 року)

Відповідно до Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (далі – Закон) Комітет Верховної Ради України – орган Верховної Ради України, який утворюється з числа народних депутатів України для здійснення за окремими напрямками законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій (частина перша статті 1).

Організація, повноваження та порядок діяльності комітетів Верховної Ради України визначаються Конституцією України, законами України «Про Регламент Верховної Ради України», «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», іншими законами України та постановами Верховної Ради України (частина перша статті 2 Закону).

Згідно до статті 11 Закону комітети Верховної Ради України здійснюють законопроектну, організаційну та контрольну функції.

Комітет з питань правової політики та правосуддя за звітний період (з лютого по липень 2017 року), провів 8 відкритих засідань, на яких було розглянуто 156 питань, серед яких 137 – щодо проектів законів та постанов, із них 34 – із опрацювання яких Комітет визначено головним. Окрім того, Комітет розглянув 2 питання стосовно контролю за виконанням законів України, а також надав 1 роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про місцеві вибори» та розглянув низку інших питань.

Протягом всієї сесії члени Комітету та його секретаріат співпрацювали з іншими структурними підрозділами Апарату Верховної Ради України, зокрема, з Головним юридичним та Головним науково-експертним управліннями, Головним організаційним та Головним управлінням документального забезпечення, Інформаційним управлінням та Управлінням комп'ютеризованих систем, Відділом зв'язків з органами правосуддя та Відділом з питань звернень громадян, Прес-службою Апарату Верховної Ради України, секретаріатами інших комітетів, депутатських фракцій і груп Верховної Ради України, а також із Інститутом законодавства Верховної Ради України.

Законопроектна робота Комітету

Опрацювання законопроектів, щодо яких Комітет визначено головним

Протягом шостої сесії Комітетом було опрацьовано низку законопроектів, пов'язаних із забезпеченням реалізації чергових етапів судової реформи в Україні.

Враховуючи, що 30 вересня 2016 року набрав чинності Закон України № 1401-VIII «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», яким удосконалено конституційні основи правосуддя, в тому числі й в частині повноважень та діяльності Конституційного Суду України, та, зокрема, передбачено, що порядок організації та діяльності Конституційного Суду України, статус суддів Суду, підстави і порядок звернення до Суду, процедура розгляду ним справ і виконання рішень Суду визначаються Конституцією України та законом, задля реалізації конституційних норм виникла об'єктивна необхідність у прийнятті Закону України про Конституційний Суд України.

9 лютого 2017 року Верховною Радою України було прийнято Постанову Верховної Ради України № 1845-VIII «Про прийняття за основу проекту Закону України про Конституційний Суд України» та доручено Комітету доопрацювати законопроект про Конституційний Суд України за реєстр. № 5336-1 з урахуванням зауважень і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд парламенту в другому читанні.

Комітет підготував до другого читання порівняльну таблицю до законопроекту (яка містила 911 поправок і пропозицій) та розглянувши її на своєму засіданні 22 березня 2017 року рекомендував Верховній Раді України проект Закону про Конституційний Суд України (реєстр. № 5336-1) прийняти в другому читанні та в цілому. За результатами розгляду законопроекту парламентом 11 квітня 2017 року його не було прийнято.

У травні 2017 року Комітету було доручено опрацювати законопроекти про конституційне провадження (реєстр. № 6427 від 4 травня 2017 року) і про конституційне судочинство (реєстр. № 6427-1 від 16 травня 2017 року), які Постановою Верховної Ради України від 06 червня 2017 року № 2077-VIII були включені до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання та розглянуті Комітетом 7 червня 2017 року.

Під час попереднього обговорення вказаних законопроектів на своєму засіданні Комітет дійшов висновку, що жодним з них не забезпечується комплексний підхід для створення на законодавчому рівні умов для реалізації новацій у діяльності Конституційного Суду України, які були запроваджені внаслідок конституційної реформи в частині правосуддя.

У зв'язку з цим, керуючись частиною другою статті 110 Регламенту Верховної Ради України, якою передбачено, що при розгляді альтернативних законопроектів головний Комітет може рекомендувати Верховній Раді взяти за основу один із них або підготувати інший законопроект, який вноситься на

розгляд Верховної Ради народними депутатами – членами цього Комітету, створеною Комітетом робочою групою було напрацьовано узгоджений законопроект, спрямований на комплексне врегулювання питань діяльності Конституційного Суду України. У результаті Комітетом було прийнято рішення про відхилення законопроектів за реєстр. № 6427 і № 6427-1 та внесення на розгляд Верховної Ради України законопроекту, підготовленого народними депутатами України – членами Комітету, та рекомендовано парламенту прийняти його за основу за наслідками розгляду в першому читанні.

Проект Закону про Конституційний Суд України (реєстр. № 6427-д від 7 червня 2017 року, доопрацьований), підготовлений народними депутатами України – членами Комітету, розглянуто парламентом і прийнято за основу 22 червня 2017 року.

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України від 22 червня 2017 року № 2110-VIII «Про прийняття за основу проекту Закону України про Конституційний Суд України» Комітет розглянув на своєму засіданні 10 липня 2017 року підготовлену до другого читання порівняльну таблицю до законопроекту, яка містила 587 поправок і пропозицій. Комітет рекомендував Верховній Раді України проект Закону про Конституційний Суд України, реєстр. № 6427-д (доопрацьований) прийняти в другому читанні та в цілому, визначившись щодо поправок, які стосуються процедури призначення та звільнення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

13 липня 2017 року Закон України «Про Конституційний Суд України», яким визначено структуру Конституційного Суду України, порядок утворення сенатів і колегій, їх повноваження, встановлено конкурсні засади здійснення відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України, повноваження Голови Конституційного Суду України та його заступника, порядок звернення до Конституційного Суду України з конституційним поданням, конституційним зверненням, конституційною скаргою тощо, був прийнятий парламентом.

Протягом шостої сесії Комітетом також опрацьовано та розглянуто надзвичайно важливі проекти законів, що спрямовані на нормативне врегулювання процесуальних механізмів, які мають забезпечити ефективний, справедливий, неупереджений та своєчасний захист прав і свобод особи в суді, - проект Закону про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів (реєстр. №6232 від 23 березня 2017 року), поданий Президентом України як невідкладний, та альтернативний законопроект за реєстр. № 6232-1 від 10 квітня 2017 року, поданий народним депутатом України Шкрум А.І.

Згідно з пояснювальними записками до законопроектів їх основною метою є гармонізація правил цивільного, господарського та адміністративного судочинства із збереженням специфіки кожного, а також

приведення процесуального законодавства у відповідність до конституційних змін щодо здійснення правосуддя в Україні. Для досягнення цієї мети законопроектами запропоновано викласти в новій редакції Господарський, Цивільний процесуальні кодекси України, Кодекс адміністративного судочинства України, внести зміни до Кримінального процесуального кодексу України та більш ніж 26 інших законодавчих актів.

За результатами опрацювання і детального аналізу положень зазначених законопроектів, Комітет вирішив рекомендувати проект закону про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів за реєстр. № 6232 прийняти за основу, та, у зв'язку із цим, відхилити проект Закону за реєстр. № 6232-1.

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України від 20 червня 2017 року № 2101-VIII «Про особливості процедури розгляду проекту Закону України про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів», якою законопроект був прийнятий за основу, при підготовці до розгляду у другому читанні Комітетом виокремлено у його структурі окремими розділами проект Господарського процесуального кодексу України; проект Цивільного процесуального кодексу України; проект Кодексу адміністративного судочинства України; проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із прийняттям Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України; проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та доповнено зазначені розділи відповідними прикінцевими та перехідними положеннями.

До другого читання Комітетом підготовлено та подано на розгляд парламенту 5 порівняльних таблиць, які містять 4384 поправки і пропозиції від народних депутатів України, з яких Комітетом враховано (в тому числі враховано частково) 808 поправок. Зокрема, до Розділу 1 ГПК внесено 1251 поправку, з яких 228 враховано (враховано частково); до Розділу 2 ЦПК – 1335 поправок, з яких 286 враховано (враховано частково); до Розділу 3 КАСУ – 1137 поправок, з яких 183 враховано (враховано частково); до Розділу 4 проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із прийняттям Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України – 595 поправок, з яких 93 враховано (враховано частково); до проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» – 65 поправок, з яких 18 враховано (враховано частково).

Також протягом шостої сесії Комітет, розглянувши окремі законопроекти, із опрацювання яких він був визначений головним, рекомендував Верховній Раді України прийняти їх за основу, а саме:

- проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України (щодо конкретизації обов'язків сторін, передбачених договором транспортного експедирування), реєстр. № 2259а, поданий народним депутатом України Ліньком Д.В.;
- проект Закону про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про громадські об'єднання» щодо забезпечення діяльності громадських спілок, реєстр. № 2628, поданий народними депутатами України Куніциним С.В. та іншими;
- проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо полегшення доступу до правосуддя внутрішньо переміщених осіб та інших категорій осіб, права, свободи чи інтереси яких були порушені внаслідок збройного конфлікту, тимчасової окупації, надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру, реєстр. № 5183, поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В. та іншими;
- проект Закону про внесення змін до Закону України «Про політичні партії в Україні» щодо удосконалення порядку державного фінансування політичних партій, реєстр. № 5446, поданий народними депутатами України Суисловою І.М. та іншими;
- Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки» (щодо уточнення деяких положень), реєстр. № 3218, поданий народним депутатом України Мусієм О.С.;
- проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення протидії торгівлі людьми та захисту постраждалих осіб, реєстр. № 6125, поданий Кабінетом Міністрів України.

Розглянувши окремі законопроекти, пов'язані з реформуванням виборчого та референдумного законодавства, що привертали значну увагу народних депутатів України, експертного середовища, громадськості, Комітет з питань правової політики та правосуддя вирішив рекомендувати Верховній Раді України прийняти щодо них рішення, визначившись шляхом голосування, а саме:

- проект Закону про вибори народних депутатів України, реєстр. № 1068 від 27 листопада 2014 року, поданий народним депутатом України Мірошниченком Ю.Р.;
- проект Закону про вибори народних депутатів України, реєстр. № 1068-1 від 2 грудня 2014 року, поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В. та іншими;
- проект Закону про вибори народних депутатів України, реєстр. № 1068-2 від 11 грудня 2014 року, поданий народними депутатами України Чумаком В.В. та іншими;

- проект Закону про всеукраїнський референдум, реєстр. № 2145а, поданий народними депутатами України Заліщук С.П. та іншими;
- проект Закону про місцевий референдум, реєстр. № 2145а-1, поданий народними депутатами України Вілкулом О.Ю. та Шпенювим Д.Ю.;
- проект Закону про місцевий референдум, реєстр. № 2145а-2, поданий народними депутатами України Бойко О.П. та іншими;
- проект Закону про місцевий референдум, реєстр. № 2145а-3, поданий народним депутатом України Нестеренком В.Г.;
- проект Виборчого кодексу України, реєстр. № 3112 від 16 вересня 2015 року, поданий народним депутатом України Писаренком В.В.;
- проект Виборчого кодексу України, реєстр. № 3112-1 від 2 жовтня 2015 року, поданий народними депутатами України Парубієм А.В., Черненком О.М., Ємцем Л.О.

Комітет вирішив також рекомендувати Верховній Раді визначитися шляхом голосування щодо таких проектів постанов Верховної Ради України:

- про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вжиття невідкладних заходів для забезпечення відкритості та прозорості у своїй діяльності, реєстр. № 5152, поданий народним депутатом України Вілкулом О.Ю. та іншими;
- про скасування дії Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2016 року № 304 та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 30 червня 2005 року № 518» від 27 липня вересня 2016 року № 493 (про скасування підвищення заробітних плат урядовців), реєстр. № 5331, поданий народними депутатами України Ляшком О.В. та іншими;
- про звернення до Кабінету Міністрів України щодо упорядкування умов оплати праці вищих посадових осіб, реєстр. № 5379, поданий народним депутатом України Пинзеником В.М.;
- про Звернення Верховної Ради України до Кабінету Міністрів України з вимогою щодо скасування Постанови № 493 від 27 липня 2016 року, якою передбачено необґрунтоване підвищення заробітної плати вищим посадовим особам, керівникам та керівним працівникам окремих державних органів, на яких не поширюється дія Закону України «Про державну службу», реєстр. № 5380, поданий народним депутатом України Тимошенко Ю.В.

Окремі з розглянутих Комітетом під час шостої сесії проекти законів було рекомендовано Верховній Раді за результатами розгляду в першому читанні відхилити, а саме:

- проект Закону про внесення змін до Закону України "Про місцеві вибори" щодо врахування голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата, реєстр. № 3773, поданий народним депутатом України Бубликом Ю.В.;
- проект Закону про внесення змін до Закону України «Про місцеві

- вибори» (щодо унеможливлення не обрання депутата від територіального виборчого округу), реєстр. № 3439, поданий народним депутатом України Денисенком А.П.;
- проект Закону про внесення змін до статті 86 Закону України «Про місцеві вибори» щодо встановлення результатів виборів депутатів у багатомандатному виборчому окрузі, реєстр. № 3439-1, поданий народним депутатом України Співаковським О.В.

Опрацювання законопроектів, щодо яких Комітет подає висновки до головного Комітету

Протягом роботи шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання Комітетом розглянуто всього 137 законопроектів та проектів Постанов, із них до 103 проектів підготовлено висновки на відповідність положенням Конституції України. Із загальної кількості розглянутих законопроектів 54 – стосувались питань правової політики держави, 35 – галузевого розвитку, 20 законопроектів спрямовані на врегулювання відносин щодо державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування; 16 – стосувались питань економічної політики; 8 – соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення; 1 – національної безпеки і оборони; 3 – інших питань (заяви, звернення ВРУ).

При цьому за висновками Комітету із 103 законопроектів лише 13 містять положення, які суперечать нормам Основного Закону України.

Під час підготовки висновків щодо відповідності законопроектів нормам Конституції України до розгляду на засіданні Комітету члени Комітету керувалися не лише положеннями Основного Закону України та правовими позиціями Конституційного Суду України, а й враховували міжнародні стандарти з прав людини, закріплені, зокрема, у Загальній декларації прав людини, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколах до неї, Конвенції ООН проти катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність видів поведіння та покарання, Конвенції Міжнародної організації праці про скасування примусової праці, Міжнародному пакті про громадянські і політичні права та Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права, Європейській соціальній хартії, Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти корупції, Кримінальною та Цивільною конвенціями про боротьбу з корупцією, Європейській конвенції щодо відшкодування збитку жертвам насильницьких злочинів.

Водночас під час аналізу законопроектів бралась до уваги також прецедентна практика Європейського суду з прав людини, а саме: рішення у справах «Броньовський проти Польщі», «Вінгров проти Об'єднаного Королівства» (*Wingrove v. The United Kingdom*), «Інкол проти Туреччини» (*Incal v. Turkey*), «Лінгенс проти Австрії» (*Lingens v Austria*) та «Українська прес-група проти України» (*Ukrainian Media Group v. Ukraine*), «Ілійков

проти Болгарії» (Ilijkov v. Bulgaria), «Калашников проти Росії» (Kalashnikov v. Russia), «Осаковський проти України» (Osakovskiy v. Ukraine), «Харченко проти України» (Kharchenko v. Ukraine), «Третьяков проти України» (Tretyakov v. Ukraine), «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства» (James and others v. the United Kingdom), «Національний союз працівників залізничного, морського та іншого транспорту проти Сполученого Королівства» (National Union of Rail, Maritime and Transport Workers v. the United Kingdom), «Веніамін Тимошенко та інші проти України», «Dallas v. the United Kingdom».

Разом з тим у випадках, коли цього вимагали запропоновані законопроектom зміни, члени Комітету, не обмежуючись наведеними вище джерелами права, досліджували також такі директиви Європейського Союзу, як: Директиву Ради Європейського Союзу 2004/80/EC щодо відшкодування потерпілим від злочинів від 29 квітня 2004 року; Директиву Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу 2012/29/EU про встановлення мінімальних стандартів щодо прав, підтримки та захисту потерпілих від злочину, а також заміною Рамкового Рішення Ради Європейського Союзу 2001/220/JHA від 25 жовтня 2012 року; Директиву 2006/123/EC Європейського Парламенту і Ради «Щодо послуг на внутрішньому ринку»; Директиву 2014/26/EC Європейського Парламенту та Ради про колективне управління авторським та суміжними правами та мультитериторіальне ліцензування прав на музичні твори з метою он-лайн використання на внутрішньому ринку від 26 лютого 2014 року; Директиву 2014/59/EC Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року (встановлює рамкові положення щодо врегулювання неплатоспроможності кредитних установ та інвестиційних компаній); Директиву 2014/49/EC Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року (про системи гарантування депозитів, яка встановлює правила і процедури стосовно запровадження і функціонування схем гарантування депозитів, підвищення стійкості банківської системи в цілому та захисту вкладників).

Організаційні повноваження Комітету

Комітет на своїх засіданнях 8 лютого, 7 і 21 червня 2017 року (протоколи №№ 55, 60 та 61) відповідно до статті 37 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», у зв'язку з прийняттям Рішення Комітету «Про приведення у відповідність до Конституції України й інших законодавчих актів України назв підкомітетів та їх предметів відання» від 16 листопада 2016 року (протокол № 53) та окремими змінами в персональному складі Комітету (Постановою Верховної Ради України від 24 грудня 2015 року № 919-VIII достроково припинено повноваження народного депутата України - члена Комітету Філатова Б.А., Постановою від 6 вересня 2016 року № 1481-VIII – народного депутата України – члена Комітету Сторожука Д.А.), вніс зміни до Рішення «Про підкомітети Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя» від

10 грудня 2014 року (протокол № 2) та створив нові підкомітети (підкомітет з питань діяльності адвокатури та регулювання надання правової допомоги громадянам, підкомітет з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини та підкомітет з питань засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні) затвердив назви підкомітетів, їх предмети відання та оновив склад підкомітетів.

Контрольні повноваження Комітету

На виконання статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» щодо аналізу практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів відання комітетів, Комітет на своєму засіданні 08 лютого 2017 року (протокол № 55) розглянув та прийняв до уваги інформацію Міністерства юстиції України щодо виконання Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», а також щодо виконання Закону України «Про виконавче провадження».

Також, у зв'язку з надходженням до Комітету звернення голови Сумської обласної виборчої комісії, Комітет на своєму засіданні 22 лютого 2017 року (протокол № 56) схвалив роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про місцеві вибори», пов'язаних із статусом та оплатою праці членів виборчих комісій.

Так, проаналізувавши відповідні положення Конституції України та Закону України «Про місцеві вибори» Комітет роз'яснив, що «виконання робіт, пов'язаних з підготовкою і проведенням місцевих виборів, в тому числі виконання повноважень голови, заступника голови, секретаря або члена виборчої комісії на платній основі на підставі цивільно-правового договору, особами, визнаними в установленому законом порядку безробітними, не є перешкодою для перебування на обліку або підставою для зняття цих осіб з обліку в державній службі зайнятості як таких, що шукають роботу, або для припинення виплати їм допомоги по безробіттю та інших видів допомоги».

Заходи, проведені Комітетом

На виконання Плану роботи Комітету за період роботи шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання Комітет з питань правової політики та правосуддя організував та провів:

- «круглий стіл» на тему: «Раціональна політика держави щодо реєстрації актів цивільного стану та забезпечення населення якісними і доступними адміністративними послугами у цій сфері» (26 квітня 2017 року);
- семінар на тему: «Процедура врегулювання спору за участю судді до початку розгляду справи по суті» (24 травня 2017 року);

- тренінг на тему: «Аналіз державної політики та законотворчий процес» (02 червня 2017 року);
- «круглий стіл» на тему: «Проведення реформи судової експертизи як складової судової системи» (07 червня 2017 року);
- семінар-тренінг на тему: «Контрольний список питань для оцінки дотримання верховенства права» («Ключові елементи верховенства права») (26-27 червня 2017 року);
- комітетські слухання на тему: «Виконання рішень Європейського суду з прав людини: сучасний стан та перспективи» (12 липня 2017 року).

У цих заходах Комітету взяли участь народні депутати України, представники органів державної влади, науковці, експерти, судді, адвокати, нотаріуси, представники вищих навчальних закладів, міжнародного та вітчизняного експертного середовища, громадських об'єднань, асоціацій.

Діяльність Комітету щодо опрацювання звернень громадян і здійснення особистого прийому громадян

Розгляд звернень, які надходять у порядку та згідно із вимогами Закону України «Про звернення громадян», отримані на особистому прийомі громадян, а також за допомогою засобів зв'язку, складає значний обсяг роботи Комітету.

При опрацюванні звернень Комітет, діючи в межах своїх законодавчо визначених повноважень та предметів відання, не лише надає відповіді по суті звернень з роз'ясненням норм чинного законодавства України, а й по можливості знаходить шляхи вирішення порушених у них питань.

Так, до Комітету за період роботи шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання (лютого по липень 2017 року) надійшло 1279 листів, із них – 588 звернень, які можна класифікувати за:

1) формою надходження:

- надійшли поштою – 354;
- отримані на особистому прийомі – 112;
- засобами електронного зв'язку – 69;
- від інших органів установ та організацій – 31;
- електронні петиції, що не набрали необхідної кількості голосів – 13;
- через уповноважену особу – 4;
- засобами телефонного зв'язку – 4;
- через органи влади – 1.

2) ознакою надходження:

- первинні – 193;
- повторні – 300;
- дублетні – 80;
- неодноразові – 15.

3) видами:

- пропозиції (зауваження) - 15;
- заяви (клопотання) – 451;
- скарги – 122.

4) суб'єктом:

- індивідуальні – 553;
- колективні – 35.

5) результатами розгляду:

- вирішено позитивно – 70;
- надано роз'яснення – 410;
- направлено за належністю – 102;
- не підлягає розгляду – 2;
- у процесі опрацювання – 4.

6) порушені у зверненнях питання стосувалися:

- забезпечення дотримання законності та охорони правопорядку, реалізації прав і свобод громадян – 482;
- діяльності Верховної ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України – 85;
- державного будівництва, адміністративно-територіального устрою – 29;
- соціального захисту – 22;
- діяльності органів місцевого самоврядування – 22;
- фінансової, податкової, митної політики – 16;
- праці і заробітної плати – 10;
- діяльності місцевих органів виконавчої влади – 8;
- діяльності центральних органів виконавчої влади – 7;
- інші – 43.

Окрім того, протягом звітного періоду до Комітету надійшло 38 інформаційних запитів, зокрема, щодо надання інформації про кількість висновків, ухвалених Комітетом протягом першої-шостої сесій Верховної Ради України VIII скликання, щодо відвідування засідань Комітету міністрами, щодо обрання на посади суддів та кількості звільнених суддів, щодо розгляду та опрацювання законопроектів у Комітеті, щодо надання інформації у зв'язку з прийняттям законів України, щодо надходження законопроектів до Верховної Ради України та дати розгляду їх на сесії парламенту, щодо застосування окремих положень чинного законодавства, щодо обов'язковості врахування суб'єктами владних повноважень та судами висновків Верховного Суду стосовно застосування відповідної норми права, щодо правового статусу Декларації прав дитини, прийнятої резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 20 листопада 1959 року.

Також, у Комітеті за період роботи шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання за дорученням Голови Верховної Ради України розглянуто 13 електронних петицій, які не набрали необхідної кількості голосів на їх підтримку.

Відповідно до положень частин десятої та одинадцятої статті 23-1 Закону України «Про звернення громадян» електронна петиція, адресована Верховній Раді України, розглядається у порядку, встановленому названою статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до зазначеного Закону.

Електронні петиції, які не набрали необхідної кількості голосів на їх підтримку, та розглядались у Комітеті в порядку Закону України «Про звернення громадян», стосувались, зокрема, питань очищення судової системи влади; проведення референдуму щодо внесення змін до Конституції України в частині скасування депутатської недоторканості та зменшення кількості народних депутатів України; внесення змін до Конституції України щодо здійснення адвокатської діяльності; необхідності створення та запровадження нових електронних технологій для проведення реформування судової системи України; запровадження обов'язкової відеофіксації будь-яких нотаріальних дій; необхідності запровадження обов'язкових вимог до кандидатів у депутати, президенти та керівників владних органів; законодавчого закріплення пропозиції про обрання народним депутатом України особи не більше ніж два строки підряд; припинення повноважень народного депутата; пропозиції щодо заборони діяльності на території України ВО «Свобода» та позбавлення депутатських мандатів його членів; щодо висловлення недовіри Президенту України у зв'язку з порушенням Закону України «Про оборону», а також щодо необхідності розроблення та прийняття Закону України «Про імпичмент Президенту України», питань зміни назви держави, зміни мови й інших.

Під час роботи шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання на виконання Розпорядження Голови Верховної Ради України від 17 квітня 2015 року № 573 «Про Порядок організації та проведення особистого прийому громадян у Верховній Раді України» відповідно до графіка особистого прийому громадян головами комітетів Верховної Ради України, головами депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України в приймальні Верховної Ради України 24 лютого 2017 року відбувся особистий прийом громадян заступником голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя – Яніцьким В.П., головою підкомітету з питань правового статусу Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та їх членів Романюком Р.С. та членами Комітету – народними депутатами України Німченком В.І., Писаренком В.В., Помазановим А.В., до яких звернулися 26 відвідувачів.

Під час особистого прийому громадяни порушили 32 питання. Найактуальнішими серед них виявилися питання забезпечення дотримання законності та охорони правопорядку, реалізації прав і свобод громадян – 22, або 68,7 % від їх загальної кількості; соціального захисту – 3, або 9,3 %; праці і заробітної плати, житлової політики, діяльності органів місцевого самоврядування – по 2 питання, або 6,2 % та інші – 1, або 3,4% .

Серед громадян, які зазначили свій соціальний стан, переважали пенсіонери – 19. З їх числа ветеранів праці та інвалідів I-II груп – по п'ятеро, інвалідів війни та учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС – по двоє, дитина війни – один.

Усі письмові та усні звернення громадян, отримані як засобами поштового та електронного зв'язку, так і під час особистого прийому, були розглянуті та опрацьовані у секретаріаті Комітету. Головою Комітету, заступниками Голови Комітету та членами Комітету були надані відповідні доручення, які разом зі зверненнями громадян надіслані до компетентних органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Висвітлення діяльності Комітету

Згідно зі статтею 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» право кожного на доступ до інформації забезпечується систематичним та оперативним оприлюдненням інформації на офіційному веб-сайті Комітету в мережі Інтернет та на єдиному державному веб-порталі Верховної Ради України, а також шляхом надання інформації на запити.

На виконання Розпорядження Голови Верховної Ради України від 19 травня 2015 року № 699 «Про веб-ресурси Верховної Ради України» та затвердженого ним Положення «Про веб-ресурси Верховної Ради України», а також листа Керівника Апарату Верховної Ради України від 26 травня 2015 року № 06/3-99 (129527) Комітет продовжує інформувати громадськість про свою роботу. На офіційному веб-сайті Комітету можна ознайомитися з інформацією про Комітет, його склад, структуру та секретаріат, про проведені Комітетом заходи: засідання та «круглі столи», комітетські слухання, семінари та тренінги й інші події; розкладом засідань Комітету на період поточної сесії; змінами до розкладу засідань Комітету та порядку денного засідань Комітету; протоколами та аудіозаписами засідань та «круглих столів», стенограмами засідань, актами, прийнятими Комітетом (висновками, рішеннями, роз'ясненнями, планами, пропозиціями та звітами Комітету), відомостями про законопроектну діяльність Комітету (а саме: із законопроектами, які перебувають на розгляді у Комітеті та винесені ним на обговорення, а також станом їх розгляду), інформацією щодо забезпечення взаємодії та зворотного зв'язку із Комітетом, фото- та аудіоматеріалами, що висвітлюють діяльність Комітету.

Секретаріат Комітету оперативно розміщує на офіційних веб-сайтах Комітету та Верховної Ради України актуальні відомості щодо діяльності Комітету, його членів, а також заходів, які відбуваються у Комітеті.

Співпраця Комітету з органами державної влади та органами місцевого самоврядування

Комітет здійснює свої повноваження у тісній співпраці з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, діяльність яких пов'язана з предметами відання Комітету. Зокрема, представники Адміністрації Президента України, Верховного Суду України, Генеральної прокуратури України, Міністерства юстиції України, Вищої ради правосуддя, Державної судової адміністрації України, Ради суддів України неодноразово запрошувались на засідання Комітету, робочі групи, «круглі столи».

Комітет в межах предмета відання також співпрацює з органами місцевого самоврядування. Так, 27 квітня 2017 року у місті Хмельницькому на базі Хмельницької обласної ради було організовано виїзне засідання підкомітету з питань діяльності органів юстиції, органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів у формі «круглого столу» на тему: «Як органи місцевого самоврядування і держава можуть відповісти на правові потреби громад?». Метою заходу було поширення позитивного досвіду взаємодії центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, органів місцевого самоврядування та громадських організацій, зокрема у розробленні, прийнятті та реалізації місцевих програм надання безоплатної правової допомоги. За результатами обговорень учасники заходу вирішили взяти до уваги представлені методичні рекомендації та дійшли спільної згоди щодо важливості та необхідності прийняття на рівні органів місцевого самоврядування програм надання безоплатної правової допомоги. У заході взяли участь голова підкомітету – народний депутат України Алексєєв І.С., представники Апарату Верховної Ради України, Координаційного центру з надання правової допомоги, Хмельницької обласної, районних та міських рад, районних державних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад, регіональних та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, відповідних бюро та громадських організацій, як Хмельницької області, так і інших регіонів України.

Враховуючи викладене, слід зазначити, що за період роботи шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання народні депутати України – члени Комітету з питань правової політики та правосуддя і співробітники секретаріату Комітету, дотримуючись норм Конституції України, законів України «Про Регламент Верховної Ради України» «Про комітети Верховної Ради України» та «Про статус народного депутата України», створили необхідні умови для подальшої роботи Комітету з питань, віднесених до його предметів відання, а також роботи Верховної Ради України в цілому.